Preklad z anglického jazyka

Recenzia žiadosti Marcela Benčíka, ArtD, docenta na Vysokej škole výtvarných umení v Bratislave, o udelenie titulu profesor

Recenzent: Vasyl Kosiv, rektor Ľvovskej národnej akadémie umení

20. september 2024
Ľvov, Ukrajina

Marcela Benčíka mám tú česť poznať od roku 2008, keď sme sa stretli na konferencii KUPE4 v Žiline. Podujatie, ktoré sa konalo v malom slovenskom meste, bolo jedným z najlepšie zorganizovaných stretnutí v oblasti vizuálnej komunikácie, kde účastníci z rôznych krajín (a kontinentov) diskutovali o otázkach národnej identity v dizajne. Išlo o kombináciu serióznych niekoľkodňových diskusií a srdečnej, priateľskej atmosféry. Tam som sa dozvedel, že za koncepciou a organizáciou tohto každoročného podujatia stojí Marcel Benčík.

O niekoľko rokov neskôr som mal možnosť sledovať jeho kurátorskú prácu na výstave slovenského dizajnu vo Ľvove. Bola to výstava nerealizovaných projektov, vrátane projektov jeho študentov. Neskôr sa moji kolegovia zo Ľvovskej národnej akadémie umení dozvedeli o jeho skúsenostiach a odborných znalostiach v oblasti výstavného dizajnu a pozvali ho, aby sa o ne podelil so študentmi. Marcel dvakrát navštívil našu katedru grafického dizajnu, prezentoval svoje práce a prednášky o metodike dizajnu. Tá zahŕňala výstavný dizajn, ktorý kombinoval grafický, produktový a interiérový dizajn. Nielen na našej akadémii, ale aj na Ukrajine len málokto pracoval takýmto inter-disciplinárnym spôsobom. V dôsledku toho boli tieto stretnutia dlhé a cenné pre študentov aj pedagógov.

S Marcelom Benčíkom sme začali častejšie komunikovať v roku 2022, keď Ukrajina čelila rozsiahlej invázii Ruska. Marcel zmobilizoval celú sieť európskych umeleckých škôl na pomoc ukrajinským študentom utekajúcim pred vojnou. Nešlo len o humanitárnu pomoc, ale aj o záväzok zabezpečiť, aby každý študent mohol pokračovať v štúdiu na partnerskej akadémii. Mladí ukrajinskí umelci a dizajnéri tak získali cenné profesionálne a kultúrne skúsenosti.

Od vstupu našej akadémie do siete ELIA sme sa s Marcelom Benčíkom stretávali na medzinárodných kongresoch. Na základe jeho odporúčaní sme začali komunikovať s viacerými umeleckými školami, čo vyústilo do ďalších partnerstiev. Marcel je úspešný nielen v profesionálnom networkingu, ale aj v súčasnom diskurze umeleckého vzdelávania. Často organizuje neformálne stretnutia alebo diskusné panely, na ktorých kolegovia z rôznych krajín výrazným spôsobom prehlbujú úroveň diskusie. Moja nedávna návšteva Vysokej školy výtvarných umení v Bratislave mi umožnila dozvedieť sa viac o jeho administratívnej práci a potvrdila, že jeho vízie pre umelecké a dizajnérske vzdelávanie sú veľmi cenné nielen doma, ale aj pre nás, zahraničných partnerov

Hodnotenie Marcela Benčíka ako dizajnéra je jednoduché a zložité zároveň. Jednoduché, pretože jeho rozsiahle portfólio poskytuje dostatok materiálu na posúdenie. Zložité preto, lebo jeho projekty sú pozoruhodne rôznorodé. Toto leto som mal tú česť byť členom medzinárodnej poroty súťaže Slovak Design Award. Marcel viedol v počte kategórií, v ktorých boli prezentované jeho práce. Všetky boli kvalitné, vďaka čomu sa stal lídrom v počte nominácií na ocenenie.

V dizajne publikácií Marcel Benčík predvádza svoje majstrovstvo v typografii a rozvrhnutí, s mnohými nečakanými formátmi, rozloženiami a celkovou režijnou víziou publikácie. Dôsledne pracuje s technológiami a materiálmi, knihu, časopis alebo brožúru navrhuje ako jedinečný materiálny objekt, kde je hmatový zážitok rovnako dôležitý ako vizuálna stránka. Interakcia s týmto objektom je často herná, čím vťahuje diváka do aktívnej činnosti. Keby Marcel vytvoril len svoje publikácie, stačilo by to na uznanie. Jeho portfólio však zahŕňa aj množstvo plagátov, ktoré sú známe svojimi výraznými typografickými kompozíciami, ako aj vizuálnou identitou a navigačnými systémami.

Vysvetlenie všestrannosti Marcela Benčíka možno spočíva v jeho primárnej špecializácii - výstavný dizajn. Objavuje sa tu vo všetkých možných rolách: grafický dizajnér, architekt, interiérový dizajnér, dizajnér mestského prostredia, dizajnér nábytku, svetelný dizajnér, scénograf, mediálny umelec, konceptuálny umelec a režisér. Často vystupuje ako editor a niekedy dokonca preberá úlohy technológa, stolára a staviteľa.

Prístup Marcela Benčíka ku každému návrhu výstavy je jedinečný a veľmi rôznorodý. V niektorých prípadoch necháva priestor viesť, v iných ho spochybňuje a radikálne pretvára. Jeho práca siaha od miniatúrnych prvkov až po gigantické konštrukcie. Najdôležitejším aspektom je však interakcia s výstavnými objektmi. Je známe, že umelecké a dizajnérske diela a rôzne artefakty menia svoj význam v závislosti od kontextu. Marcel Benčík chápe, že "médium je posolstvo" a toto poznanie využíva. Spájaním autorských zámerov, kurátorskej vízie a vlastného vnímania vytvára návrhy, ktoré zvýrazňujú určité aspekty objektu a iné zjemňujú. Tieto jemné úpravy mu umožňujú vytvárať jedinečné posolstvá a dojmy.

Keďže Marcel Benčík začína každý projekt dôkladným výskumom, na začiatku svojej práce prechádza osobnou premenou. Môže byť vážny alebo hravý, správať sa ako dospelý alebo dieťa, byť formálne veľkolepý alebo neformálny, tradičný alebo avantgardný, puntičkársky alebo expresívny, pragmatický alebo intuitívny, precitlivený alebo odvážny. Pozoruhodné je, že v jeho kariére sa mnohokrát stáva, že tá istá výstava putuje na rôzne miesta a zakaždým získava nové rozmery. Pre Marcela je "osobný štýl" v dizajne nemožný. Pracuje s najširším spektrom ľudských emócií, navrhuje nielen grafiku, vybavenie alebo priestory, ale aj jedinečné ľudské zážitky.

Filozofia dizajnu Marcela Benčíka sa odráža v štyroch aspektoch jeho Ateliéru Space: identita miesta, navigácia v priestore, intervencia a prezentácia. Výskum je dôležitým aspektom na každej úrovni vzdelávania. Študenti skúmajú všetky aspekty priestoru, fyzikálne aj filozofické, pričom výskum pokračuje empiricky a končí analýzou úspešných/neúspešných výsledkov. Ako vidieť z fotoreportáží, študentské projekty sú odvážne a vyspelé. Talent Marcela Benčíka spájať ľudí okolo dôležitých myšlienok sa prejavuje v medzinárodnej spolupráci a v angažovaní odborníkov z viacerých krajín na spoluprácu s Ateliérom Space.

Okrem všetkých uvedených aktivít často prednáša a publikuje v médiách na témy týkajúce sa dizajnu, robí rôzne prednášky a prezentácie na konferenciách a iných podujatiach, vedie workshopy pre študentov v rôznych krajinách, posudzuje absolventské práce, zúčastňuje sa na porotách súťaží a organizuje výstavy, konferencie a súťaže. Jeho prínos v tejto oblasti v rámci Slovenska i na medzinárodnej úrovni podčiarkuje jeho povesť jedného z najoddanejších a najvšestrannejších odborníkov v oblasti dizajnu v Európe.

Po preskúmaní rozsiahleho diela pána Benčíka je zrejmé, že jeho prínos ďaleko presahuje konvenčné hranice. Jeho vplyv na oblasť dizajnu v kombinácii s jeho angažovanosťou v oblasti vzdelávania a medzinárodnej spolupráce si zaslúži najvyššie uznanie. Rozhodne podporujem udelenie titulu profesor Marcelovi Benčíkovi, ArtD, ako ocenenia jeho vynikajúcich výsledkov a pretrvávajúceho vplyvu vo vzdelávaní v oblasti umenia a dizajnu.

Podpis
Dr. Vasyl Kosiv

Review of the Application by Marcel Benčík, ArtD, Associate Professor at The Academy of Fine Arts and Design in Bratislava, for the Title of Professor

Reviewer: Dr. Vasyl Kosiv, rector of The Lviv National Academy of Arts

September 20, 2024

Lviv, Ukraine

I have had the privilege of knowing Marcel Benčík since 2008, when we met at the KUPE4 conference in Žilina. The event, held in a small Slovak town, was one of the most well-organized gatherings in the field of visual communication, where participants from various countries (and continents) discussed issues of national identity in design. It was a combination of serious multi-day discussions and a warm, friendly atmosphere. There, I learned that Marcel Benčík was behind the concept and organization of this annual event.

A few years later, I had the opportunity to observe his curatorial work on an exhibition of Slovak design in Lviv. It was an exhibition of unrealized projects, including those of his students. Later, my colleagues from the Lviv National Academy of Arts learned about his experience and expertise in exhibition design and invited him to share it with students. Twice, Marcel visited our Graphic Design Department, presenting his works and giving lectures on design methodology. This encompassed exhibition design that combined graphic, product, and interior design. Not only in our Academy but also in Ukraine, very few worked in such an interdisciplinary way. As a result, these meetings were long and valuable for both students and faculty.

We began communicating more frequently with Marcel Benčík in 2022, when Ukraine faced a full-scale invasion by Russia. Marcel mobilized an entire network of European art schools to assist Ukrainian students fleeing the war. This was not just humanitarian aid but also a commitment to ensure that each student could continue their studies at a partner academy. Thus, young Ukrainian artists and designers gained valuable professional and cultural experiences.

Since our Academy joined the ELIA network, we have met Marcel Benčík at international congresses. Based on his recommendations, we began communication with several art schools, which evolved into further partnerships. Marcel is not only successful in professional networking; he is deeply attuned to the contemporary discourse of art education. He often organizes additional informal meetings or panels where colleagues from different countries significantly deepen the level of discussion. My recent visit at the Academy in Bratislava allowed me to learn more about his

administrative work and confirmed that his visions for art and design education are highly valuable not only at home but also for us, his foreign partners.

Evaluating Marcel Benčík as a designer is both simple and complex. Simple because his extensive portfolio provides ample material for review. Complex because his projects are remarkably diverse. This summer, I had the honor of being part of the international jury for the Slovak Design Award. Marcel led in the number of categories in which his works were presented. All of them were of high quality, making him the leader in the number of nominations for awards.

In publication design, Marcel Benčík showcases his mastery of typography and layout, with many unexpected formats, layouts, and overall directorial vision of the publication. He is meticulous with technologies and materials, designing a book, magazine, or brochure as a unique material object where tactile experience is as important as the visual aspects. Interaction with this object is often gamified, drawing the viewer into active engagement. If Marcel had created only his publications, it would have been enough for recognition. However, his portfolio also includes numerous posters, known for their strong typographic compositions, as well as visual identity and navigation systems.

Perhaps the explanation for Marcel Benčík's versatility lies in his primary specialization — exhibition design. Here, he reveals himself in all possible roles: graphic designer, architect, interior designer, urban environment designer, furniture designer, lighting designer, scenographer, media artist, conceptual artist, and director. He often acts as an editor and sometimes even takes on roles like technologist, carpenter, and builder.

Marcel Benčík's approach to each exhibition design is unique and highly varied. In some cases, he lets the space lead; in others, he challenges and radically transforms it. His work with scale ranges from miniature elements to giant constructions. However, the most important aspect is the interaction with the exhibition objects. It's known that art and design works, and various artifacts, change their meaning depending on context. Marcel Benčík understands that "The Medium is the Message" and uses this knowledge. By blending the author's intentions, curatorial vision, and his own perceptions, he creates designs that highlight certain aspects of the object while softening others. These subtle adjustments allow him to craft unique messages and impressions.

Because Marcel Benčík begins each project with thorough research, he undergoes personal transformation at the start of his work. He can be serious or playful, behave like an adult or a child, be formally grand or informal, traditional or avant-garde, meticulous or expressive, pragmatic or intuitive, hyper-sensitive or bold. Notably, his career features many instances where the same exhibition travels to different locations, gaining new dimensions each time. For Marcel, having a "personal style" in design is impossible. He works with the broadest spectrum of human emotions, designing not just graphics, equipment, or spaces but unique human experiences.

Marcel Benčík's design philosophy is reflected in four aspects of his Studio Space: identity of a place, navigation in space, intervention, and presentation. Research is a vital aspect at every level of education. Students explore all aspects of space—both physical and philosophical—continuing their research empirically and concluding with an analysis of successful/unsuccessful outcomes. As seen from photo reports, the student projects are bold and mature. Marcel Benčík's talent for bringing people together around important ideas is evident in his international collaborations and in engaging professionals from several countries to work with Studio Space.

In addition to all the aforementioned activities, he frequently speaks and publishes on design topics in the media, delivers numerous lectures and presentations at conferences and other events, conducts workshops for students in different countries, reviews graduate works, participates in competition juries, and organizes exhibitions, conferences, and competitions. His contributions to the field, both within Slovakia and internationally, highlights his reputation as one of the most dedicated and versatile design professionals in Europe.

Having reviewed Mr. Benčík's comprehensive body of work, it is evident that his contributions extend far beyond conventional boundaries. His impact on the field of design, combined with his commitment to education and international collaboration, warrants the highest recognition. I strongly support the conferral of the title of Professor to Marcel Benčík, ArtD, acknowledging his distinguished achievements and ongoing influence in art and design education.

podpísaný v.r.

Dr. Vasyl Kosiv